

VERORDENING PA BESTRIJDING KNOLCYPERUS 2010

Verordening van het Productschap Akkerbouw van 4 november 2010 houdende regels over de bestrijding van knolcyperus (Verordening PA bestrijding knolcyperus 2010)

Het bestuur van het Productschap Akkerbouw;
Gelet op de artikelen 93, 95, 104, eerste en derde lid, en 126, tweede lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie en op de artikelen 8, 17 en 18 van het Instellingsbesluit akkerbouwproductieschappen;
Gehoord de Commissie Teeltaangelegenheden;

Besluit:

§ 1 Begripsbepalingen

Artikel 1

Deze verordening verstaat onder:

a.	productschap	:	Productschap Akkerbouw;
b.	bestuur	:	bestuur van het productschap;
c.	voorzitter	:	voorzitter van het productschap;
d.	secretaris	:	secretaris van het productschap;
e.	commissie	:	Commissie Teeltaangelegenheden;
f.	onderneming	:	onderneming waarvoor het productschap is ingesteld;
g.	ondernemer	:	de natuurlijke of rechtspersoon die een onderneming drijft waarvoor het productschap is ingesteld;
h.	perceel	:	een ononderbroken oppervlakte grond, in eigendom of in gebruik bij een onderneming, waarop één gewas geteeld wordt of dat als braakland in gebruik is;
i.	planten	:	akkerbouwgewassen, waaronder verstaan worden alle plantaardige producten welke ontstaan als gevolg van het bewerken van bouwland, niet zijnde fruit en groenten;
j.	knolcyperus	:	voor planten schadelijk organisme behorende tot de soort <i>Cyperus esculentus</i> L;
k.	werktuigen	:	machines, installaties, transportmiddelen, gereedschappen, materialen of apparatuur die met grond in aanraking komen;
l.	reinigen van werktuigen	:	het zodanig vrijmaken van aanhangende grond en van planten, dat geen verspreiding van knolcyperus kan plaatsvinden;
m.	toezichthouder	:	een door de secretaris namens het bestuur aangewezen

persoon, belast met het houden van toezicht, zoals opgenomen in titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

§ 2 Verbodsbepalingen

Artikel 2

1. Het is de ondernemer verboden planten te telen op een perceel of een gedeelte daarvan, waarop door de toezichthouder de aanwezigheid van knolcyperus is vastgesteld, vanaf de datum genoemd in de in het tweede lid bedoelde bekendmaking tot de datum bedoeld in artikel 3, tweede lid.
2. Bekendmaking van het in het eerste lid bedoelde teeltverbod geschiedt door de secretaris, namens het bestuur, bij aangetekend schrijven aan de ondernemer. In dit schrijven wordt in het bijzonder aangegeven op welk perceel of perceelsgedeelte het verbod betrekking heeft en vanaf welke datum het verbod van kracht is.
3. In een spoedeisende situatie kan de bekendmaking aan de ondernemer mondeling geschieden door de secretaris, namens het bestuur. Een mondelinge bekendmaking wordt binnen een redelijke termijn bevestigd door de bekendmaking bedoeld in het tweede lid.
4. Het in het eerste lid bedoelde teeltverbod is niet van toepassing gedurende de teelt van planten, die is aangevangen voorafgaand aan het vaststellen van de aanwezigheid van knolcyperus, totdat deze teelt beëindigd is. De ondernemer is hierbij verplicht de maatregelen bedoeld in artikel 6 toe te passen.
5. De ondernemer aan wie een teeltverbod bedoeld in het eerste lid is bekendgemaakt, is een retributie van € 250,- verschuldigd ten behoeve van het toezicht bedoeld in artikel 3, eerste lid.

Artikel 3

1. Het in artikel 2, eerste lid bedoelde teeltverbod wordt opgeheven nadat gedurende drie opeenvolgende jaren het perceel of perceelsgedeelte door de toezichthouder vrij is bevonden van knolcyperus. De toezichthouder verstrekt jaarlijks aan de ondernemer een verklaring over de uitkomst van dit toezicht.
2. Bekendmaking van het opheffen van het teeltverbod geschiedt door de secretaris, namens het bestuur, bij aangetekend schrijven aan de ondernemer.

§ 3 Verplichtingen

Artikel 4

De ondernemer aan wie een teeltverbod bedoeld in artikel 2, eerste lid is bekendgemaakt dan wel de opvolgende ondernemer van een met een teeltverbod belast perceel of perceelsgedeelte, is verplicht om de, op het bij hem in gebruik zijnde perceel of perceelsgedeelte, voorkomende knolcyperus te verwijderen en te vernietigen, voordat aan de knolcyperus vier of meer bladeren zichtbaar zijn of zich ondergrondse knollen hebben ontwikkeld.

Artikel 5

1. De ondernemer aan wie een teeltverbod bedoeld in artikel 2, eerste lid is bekendgemaakt, is verplicht:
  - a. de werktuigen, die op dit perceel of perceelsgedeelte zijn gebruikt, direct aansluitend op dit gebruik te reinigen of te doen reinigen alvorens zij de onderneming verlaten,
en
  - b. degene, die voornemens is werktuigen te gebruiken op dit perceel of perceelsgedeelte, in te lichten over de aanwezigheid van knolcyperus, vóórdat deze werktuigen op het perceel komen.
2. Degene die door een ondernemer ingevolge het in het eerste lid, onderdeel b bepaalde is ingelicht dan wel anderszins weet of redelijkerwijze moet of kan weten dat een perceel besmet is met knolcyperus en die werktuigen op een dergelijk perceel heeft gebruikt, is verplicht deze werktuigen direct aansluitend op dit gebruik te reinigen of te doen reinigen, alvorens de werktuigen de onderneming verlaten.
3. De ondernemer aan wie een teeltverbod bedoeld in artikel 2, eerste lid is bekendgemaakt, is verplicht de opvolgende ondernemer te informeren over de aanwezigheid van knolcyperus.
4. De ondernemer aan wie een teeltverbod bedoeld in artikel 2, eerste lid is bekendgemaakt, is verplicht de overdracht van eigendom dan wel het gebruik van het perceel te melden bij het productschap.

§ 4 Maatregelen

Artikel 6

1. Door de ondernemer, aan wie een teeltverbod is bekendgemaakt op de wijze bedoeld in artikel 2, tweede of derde lid en in de situatie bedoeld in artikel 2, vierde lid, dienen maatregelen te worden genomen ter voorkoming van de verspreiding van knolcyperus.
2. De maatregelen betreffen verplichtingen met betrekking tot teelt, oogst, transport, opslag, schoning en bewaring van het geoogste product, het vernietigen en het ongeschikt maken voor gebruik als voortkweekingsmateriaal, alsmede opslag, bewaring, transport en vernietiging van afvalstromen, zoals grond- en gewasresten.
3. Bekendmaking van de in het tweede lid bedoelde maatregelen geschiedt door de secretaris, namens het bestuur, bij aangetekend schrijven aan de ondernemer.
4. In een spoedeisende situatie kan de bekendmaking aan de ondernemer mondeling geschieden door de secretaris, namens het bestuur. Een mondelinge bekendmaking wordt binnen een redelijke termijn bevestigd door de bekendmaking bedoeld in het derde lid.
5. De bekendmaking bedoeld in het derde of vierde lid bevat ten minste de door de ondernemer specifiek te nemen maatregelen, een aanduiding wanneer de maatregelen moeten zijn uitgevoerd, alsmede dat het uitvoeren van de maatregelen op aanwijzing of met toestemming van de toezichthouder geschiedt.

§ 5 Overige bepalingen

Artikel 7

1. Het bestuur kan bij besluit, gehoord de commissie, vrijstelling verlenen van een of meer bepalingen uit deze verordening en daarbij nadere voorschriften vaststellen.
2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt bekend gemaakt in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie en treedt in werking met ingang van de tweede dag na die van bekendmaking, tenzij het betreffende besluit anders bepaalt.
3. De secretaris is, namens het bestuur, bevoegd op schriftelijk verzoek van de ondernemer ontheffing te verlenen van het bepaalde in de artikelen 2, eerste lid, en 5, eerste lid, en daarbij nadere voorschriften vast te stellen. Het verzoek om ontheffing wordt niet eerder in behandeling genomen dan nadat door de ondernemer een retributie, als bepaald in het vierde lid, is voldaan.
4. Voor de ontheffing van de teelt van snijmaïs is een retributie van € 75,- verschuldigd. Voor de overige ontheffingen is een retributie van € 95,- verschuldigd.

Artikel 8

Het bepaalde bij of krachtens deze verordening, waarbij aan ondernemers verplichtingen worden opgelegd, is mede bindend voor andere natuurlijke en rechtspersonen, voor zover deze handelingen verrichten die bedrijfsmatig in de ondernemingen waarvoor het product-schap is ingesteld, plegen te worden verricht.

Artikel 9

Op overtreding van het bepaalde bij of krachtens deze verordening worden tuchtrechtelijke maatregelen gesteld.

§ 6 Slotbepalingen

Artikel 10

De Verordening PA bestrijding knolcyperus 2008 wordt ingetrokken.
De op grond van die verordening ingevolge de artikelen 2 en 4 bekendgemaakte verboden onderscheidenlijk maatregelen die op het tijdstip van inwerkingtreding van onderhavige verordening van kracht zijn, gelden als te zijn bekendgemaakt krachtens onderhavige verordening.

Artikel 11

Deze verordening treedt in werking de tweede dag na publicatie in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie.

Artikel 12

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening PA bestrijding knolcyperus 2010.

Den Haag, 4 november 2010

Th.A.M. MEIJER
voorzitter

M. ELEMA
secretaris

TOELICHTING

De Commissie Teeltaangelegenheden

De primaire sector heeft ervoor gekozen om het bestuur van het PA te kunnen adviseren vanuit de specifiek daartoe ingestelde Commissie Teeltaangelegenheden.

De leden van de Commissie Teeltaangelegenheden worden door het bestuur benoemd op voordracht van LTO-Nederland, de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), CNV Vakmensen en FNV Bondgenoten. De commissie is daardoor een goede afspiegeling van de betreffende sector.

De Commissie heeft in verband met deze verordening tot taak:

- a. gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het bestuur ten aanzien van teeltaangelegenheden;
- b. het (doen) ontwerpen van, door het bestuur vast te stellen, verordeningen over de teelt alsmede de financiering van projecten en instellingen;
- c. het geven van advies over het verlenen van vrijstellingen en ontheffingen.

Doelstelling van de regeling

Het doel van de verordening is de bestrijding van knolcyperus en het zoveel mogelijk voorkomen van de verspreiding van knolcyperus. Knolcyperus is een hardnekkig onkruid dat in landbouwgewassen schade kan veroorzaken.

Indien knolcyperus wordt aangetroffen geldt een teeltverbod en is de ondernemer verplicht de knolcyperus te bestrijden. Partijen voortkweekingsmateriaal waarin zich knollen van de knolcyperus bevinden en die niet afdoende kunnen worden gereinigd, zijn waardeloos en moeten worden vernietigd.

Door het verbod akkerbouwgewassen te telen (het teeltverbod), wordt bereikt dat de knolcyperus zich niet verspreidt via het geoogste product. Tevens is bestrijding van de knolcyperus op niet betaalde grond doorgaans beter uit te voeren dan op betaalde percelen.

Indien wel akkerbouwgewassen geteeld worden op een met knolcyperus besmet perceel, is de knolcyperus niet goed, althans minder zichtbaar en is er meer kans op verspreiding door teelthandelingen (werktuigen), zodat er grote kans is op uitbreiding van de knolcyperus.

In de verordening is geregeld op welke wijze ondernemers in kennis worden gesteld van een teeltverbod en van de opheffing daarvan.

Daarnaast worden de ondernemers aan wie een teeltverbod is bekend gemaakt, alsmede de opvolgende ondernemers, periodiek door het productschap schriftelijk geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de bestrijdingsmethoden van de knolcyperus en wordt hen in herinnering gebracht dat er tijdig (dat wil zeggen de maanden april/mei) met de bestrijding begonnen moet worden.

De ondernemer die de aangevangen teelt mag afmaken, wordt schriftelijk geïnformeerd (zogenoemde gewasaanzegging) over de te treffen maatregelen.

Vanuit de sector is verzocht om de verordening uit 2008 te actualiseren, omdat in de loop van de tijd gebleken is dat een aantal regels wat duidelijker beschreven kan worden.

Door het periodiek bij brief informeren van de ondernemers met een teeltverbod en daarnaast het plaatsen van informatie op de website van het productschap (en daar bekendheid aan te geven) is het belang van de bestrijding van knolcyperus bij het merendeel van de ondernemers doorgedrongen.

Toch blijkt een aantal ondernemers de knolcyperus niet effectief te bestrijden. Het gaat dan vaak om zogenoemde oude teeltverboden (uit de jaren negentig).

Om te voorkomen dat op deze percelen bij pacht of verkoop of ander opvolgend gebruik door de onwetende pachter/koper/gebruiker akkerbouwgewassen worden geteeld in strijd met het teeltverbod, is in artikel 5, derde lid nadrukkelijk de verplichting voor de ondernemer opgenomen om zijn opvolger (pachter, koper, gebruiker) over het teeltverbod te infor-

meren. Deze informatieplicht geldt uiteraard alleen als de ondernemer bekend is met zijn opvolger. In het verlengde hiervan ligt de in artikel 5, vierde lid opgenomen verplichting voor de ondernemer om bij het productschap de overdracht van zijn grond te melden.

De nadere motivering van de noodzaak van publieke regelgeving i.c. de verordening

Het productschap is als publiekrechtelijke organisatie ingesteld voor alle ondernemingen in de akkerbouw. Alle ondernemers dienen zich te houden aan de regels over de bestrijding en het voorkomen van knolcyperus. Zonder algemeen verplichtende regelgeving zouden niet alle ondernemers zelf voldoende maatregelen nemen om de knolcyperus te bestrijden en zou dit onkruid zich verder over Nederland verspreiden.

De afweging ten opzichte van private alternatieven

Om te bewerkstelligen dat de gehele sector zich aan de verplichtingen (zoals opgenomen in de publieke regelgeving) houdt, is het niet mogelijk door middel van bijvoorbeeld private afspraken tot eenzelfde resultaat te komen. Het algemeen verplichtende karakter van publieke regelgeving geniet de voorkeur boven het vrijwillige karakter van private afspraken. Voor het welslagen van de doelstellingen is het namelijk vereist dat de verplichtingen algemeen worden nageleefd.

Om ervoor te zorgen dat ook derden, d.w.z. degenen die akkerbouwmatige handelingen verrichten, maar die geen onderneming drijven in de zin van het Instellingsbesluit akkerbouwproductschappen, de knolcyperusbestrijding ter hand nemen, is in artikel 8 de derdenbinding (artikel 102, tweede lid Wet op de bedrijfsorganisatie) opgenomen.

Op grond van de Verordening PA registratie en verstrekking van gegevens teeltsector 2008 zijn ondernemers in de akkerbouw zich verplicht te registreren indien zij grond in gebruik hebben waarop akkerbouwgewassen geteeld worden. Het braakleggen van gronden valt hier eveneens onder.

Degenen die niet onder de registratieplicht vallen, zijn de derden.

Omdat knolcyperus zich gemakkelijk van perceel naar perceel verspreidt en uitbreidt, is het voor de beroepsmatige akkerbouwer van groot belang dat zijn burens, niet zijnde beroepsmatige akkerbouwers, zich ook houden aan de bestrijdingsvoorwaarden voor knolcyperus. Daarnaast leert de praktijk dat alleen als iedere bezitter van (landbouw)gronden de knolcyperusbestrijding ter hand neemt, de knolcyperus in de loop van de tijd beheersbaar wordt en teruggedrongen wordt.

De uitvoerings- en handhavingsaspecten van de verordening

Op grond van artikel 104 van de Wet op de bedrijfsorganisatie worden de overtredingen van de bepalingen van deze verordening tuchtrechtelijk gehandhaafd.

Op basis van de berechtingsrapporten van de toezichthouders worden door de voorzitter de zaken aanhangig gemaakt bij het tuchtgerecht.

De rechtsgang van de tuchtrechtelijke handavingsprocedure is geregeld in de Wet tuchtrechtspraak bedrijfsorganisatie 2004.

De tuchtrechtelijke maatregelen die op overtreding van de verordening kunnen worden gesteld, zijn:

- a. berisping;
- b. geldboete van ten hoogste € 7.600,-;
- c. openbaarmaking van de uitspraak op kosten van de betrokkene;
- d. het onder verscherpte controle stellen van het bedrijf van de betrokkene op zijn kosten voor ten hoogste twee jaren.

Indien de waarde van de goederen met betrekking tot welke een overtreding is begaan, of de waarde van het wederrechtelijk genoten voordeel dat geheel of gedeeltelijk door middel van de overtreding is verkregen, hoger is dan € 1.900,- kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 19.000,-.

De geldboete kan geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk worden opgelegd.

Bovengenoemde boetes zijn de bedragen van de categorieën bedoeld in artikel 23 van het Wetboek van strafrecht (derde en vierde categorie). Deze bedragen worden iedere twee jaar aangepast aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex.

De financiële gevolgen van de verordening

De kosten van de inzet van de toezichthouder bedragen € 30.000,- per jaar. Dit bedrag wordt door de akkerbouwers opgebracht doordat het productschap hiervoor jaarlijks heffingen oplegt.

In artikel 2, vijfde lid, wordt een klein deel van vorengenoemde controlekosten bij de individuele ondernemer gelegd. Indien knolcyperus wordt geconstateerd, wordt een teeltverbod opgelegd, hetgeen per definitie jaarlijkse controles voor ten minste vijf jaar (3 opeenvolgende jaren knolcyperusvrij en 2 jaar nacontrole) met zich meebrengt. Bij het bekendmaken van het teeltverbod dient de bijdrage voor de controle betaald te worden.

De retributie voor de ontheffing, genoemd in artikel 7, vierde lid, is in overeenstemming met de werkelijke kosten. De werkzaamheden betreffen vooral de administratieve afhandeling van de ontheffingen (verzenden formulieren en brieven). De arbeidsinzet voor een ontheffing bedraagt minimaal één uur.

Er is een onderscheid in de retributie aangebracht voor de ontheffing van snijmaïs en de overige ontheffingen. Sinds 2009 kunnen namelijk ondernemers die de knolcyperus aantoonbaar effectief bestrijden, ontheffing verkrijgen van het teeltverbod voor de teelt van snijmaïs. Goed gedrag wordt hiermee beloond en bijkomend voordeel is dat de ondernemer in dit gewas ook andere (combinaties van) chemische middelen mag toepassen, die knolcyperus effectief kunnen bestrijden. De ondernemers zijn over deze mogelijkheid bij brief van het productschap in kennis gesteld. Omdat het jaarlijks gaat om meerdere identieke aanvragen en gelet op de kosten/baten-analyse voor de ondernemer, is besloten de retributie voor deze ontheffingen op een wat lager bedrag te stellen. De verwachting is dat door een gestandaardiseerde afhandeling de retributie de te maken kosten zal dekken.

Toedelen bestuursbevoegdheden

Het bestuur is bevoegd vrijstelling te verlenen. Een dergelijke vrijstelling zal alleen in zeer bijzondere omstandigheden verleend worden. Hierbij valt te denken aan natuurrampen of epidemieën.

De secretaris is namens het bestuur bevoegd ontheffingen te verlenen van artikel 2, eerste lid en artikel 5, eerste lid.

De omstandigheden waaronder ontheffing verleend kan worden, betreffen bijzondere omstandigheden.

Sinds 2009 kunnen ondernemers die de knolcyperus aantoonbaar effectief bestrijden, ontheffing verkrijgen van het teeltverbod voor de teelt van snijmaïs.

Overige ontheffingen worden bij grote uitzondering verleend, bijvoorbeeld indien de bedrijfsvoering zodanig belemmerd wordt dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt.

De voorwaarden voor ontheffing zien erop toe dat de uitvoering van de verordening zoveel mogelijk gehandhaafd blijft. Een ontheffing betreft een beperkte periode.

Notificatie

De verordening bevat geen technische voorschriften in de zin van Richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij Richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217) en is derhalve niet gemeld.

Den Haag, 4 november 2010

Th.A.M. MEIJER
voorzitter

M. ELEMA
secretaris